

प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण व राज्य पुरस्कृत ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंता यांच्या मानधनात वाढ करणे व मानधन अदा करण्याच्या पद्धतीत बदल करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन ग्राम विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: प्रआयो/प्र.क्र.१३/योजना - १०

बांधकाम भवन, २५ मर्झबान पथ,

फोर्ट, मुंबई-४०० ००९

दिनांक: १२ नोव्हेंबर, २०२१

वाचा -

- १) ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक: पीएमएवाय-जी-२०१६-/प्र.क्र.३९/योजना-१०, दिनांक २७/०५/२०१६
- २) ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक: प्रआयो-२०१७/प्र.क्र.२७७/योजना-१०, दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१७
- ३) ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक: पीएमएवाय-जी-२०१८/ प्र.क्र.२४५/योजना-१०, दिनांक २५सप्टेंबर, २०१८
- ४) ग्राम विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक: प्रआयो-२०२०/प्र.क्र.१०७/यो-१०, दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०२०
- ५) संचालक, राज्य व्यवस्थापन कक्ष - ग्रामीण गृहनिर्माण नवी मुंबई यांचे पत्र क्रमांक राव्यक-ग्रागृ/बांध/२०२१ प्र.क्र.१०४१ दिनांक २० ऑक्टोबर, २०२१

प्रस्तावना -

केंद्र शासनाने सन २०२२ पर्यंत सर्वांसाठी घरे हे धोरण जाहीर केलेले आहे. या धोरणांतर्गत राज्यामध्ये ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी करून उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी संदर्भिय शासन निर्णय क्र. ३ अन्वये १६०० ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंता यांच्या बाह्य यंत्रणेव्वारे सेवा घेण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. राज्यामध्ये डोंगराळ दुर्गम व एकात्मिक कृती आराखऱ्यातील जिल्ह्यांमधील (IAP Districts) वार्षिक २०० घरकुलांसाठी एक व सलग भूप्रदेश व इतर भागातील वार्षिक २५० घरकुलांसाठी एक याप्रमाणे उद्दिष्ट देऊन त्यांच्या सेवा बाह्ययंत्रणेद्वारे उपलब्ध करण्यास देखील मान्यता देण्यात आली आहे. या कामासाठी ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंतांना एकूण चार टप्प्यांमध्ये डोंगराळ, दुर्गम व नक्षलग्रस्त भागासाठी एकूण रुपये १०००/- प्रति घरकुल तसेच इतर सर्वसाधारण भागासाठी रुपये ७५०/- प्रति घरकुल इतके मानधन देण्यात येत आहे.

राज्यात ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांची अंमलबजावणी करतांना ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंत्यांचा सहभाग अत्यंत महत्वाचा आहे. ग्रामीण गृहनिर्माण कार्यक्रमाची क्षेत्रिय स्तरावरील अंमलबजावणी प्रामुख्याने ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंत्यांच्या कामगिरीवर अवलंबून आहे. तसेच सध्या राज्यात घरकुल बांधकाम पूर्ण होण्याचा सरासरी कालावधी ३५७ दिवस आहे. तथापि इतर राज्य उदा. उत्तर प्रदेश, मध्य प्रदेश यांचा कालावधी १०० ते १५० दिवस इतका कमी आहे. त्यामुळे राज्याचा घरकुल पूर्ण होण्यासाठीचा कालावधी कमी करून ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंता यांच्या कार्यपद्धतीत बदल करणे आवश्यक आहे. तसेच ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंता यांचे सद्याचे मानधन संदर्भ क्रमांक ३ अन्वये सन २०१८ मध्ये निश्चित करण्यात आले असून त्यामध्ये सुधारणा करणे व कार्यपद्धतीत बदल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

राज्यातील ग्रामीण गृहनिर्माण योजनामध्ये घरकुल बांधकामाचा कालावधी कमी करण्याच्या दृष्टीने ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंत्यांच्या संदर्भात खालील प्रस्तावास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) राज्यातील ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंत्यांच्या मानधनात खालील प्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	घरकुल बांधकाम कालावधी	सर्वसाधारण क्षेत्रासाठी		दुर्गम व डोंगराळ क्षेत्रासाठी	
		दि. २५.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेले मानधन (रुपये)	सुधारीत मानधन (रुपये)	दि. २५.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेले मानधन (रुपये)	सुधारीत मानधन (रुपये)
१	०४ महिने (१२० दिवस) पर्यंत	७५०	९५०	१०००	१२००
२	०८ महिने (२४०) दिवस) पर्यंत	७५०	८५०	१०००	११००
३	१२ महिने (३६५ दिवस) पर्यंत	७५०	८००	१०००	१०५०
४	१२ महिन्या पेक्षा जास्त	७५०	७५०	१०००	१०००

ब) "ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंता" यांना देय मानधन यापुढे टप्पानिहाय न देता आवास सॉफ्ट आधारे "घरकुलाचे काम भौतिकदृष्ट्या पूर्ण" (Physical Completion) झाल्यानंतर एकरकमी अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

क) ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंता यांच्या “परिशिष्ट अ” नुसार कर्तव्य व जबाबदाच्या निश्चित करण्यात येत आहे. (परिशिष्ट अ सोबत जोडले आहे.)

(छ) प्रधानमंत्री आवास योजना व महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या अभिसरणातील अकुशल कामाच्या नोंदी ग्रामीण गृह निर्माण अभियंता यांचेकडे सोपवण्याबाबतचा निर्णय दि.२०.११.२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे. याकरिता ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंत्यांना यांना प्रति मनुष्य दिवस रु, १/- या प्रमाणे अतिरीक्त मानधन (उदा. ९० दिवसांसाठी रु, ९०/- किंवा ९५ दिवसांसाठी रु, ९५/-) अनुज्ञेय करण्यात आले आहे. सदर शासन निर्णयान्वये प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण व राज्य पुरस्कृत ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांची प्रभावी अंगलबजावणी करण्यासाठी ग्रामीण गृहनिर्माण अभियंता यांच्या मानधनात दिनांक १ डिसेंबर, २०२१ पासून वाढ करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

यासाठी येणारा आर्थिक भार ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांच्या अनुज्ञेय प्रशासकीय निधीतून करण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१११२१११०३०२४२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अरुण व. शिंदे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. सभापती, विधान परिषद यांचे खासगी सचिव
३. मा. अध्यक्ष, विभानसभा यांचे खासगी सचिव
४. मा. मुख्यमंत्री यांचे अतिरिक्त मुख्य सचिव व प्रधान सचिव
५. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
६. मा. विरोधी पक्षनेते, विधानसभा/ विधान परिषद यांचे खासगी सचिव
७. मा. मंत्री (ग्राम विकास) यांचे खासगी सचिव
८. मा. राज्यमंत्री (ग्राम विकास) यांचे खासगी सचिव

९. मा. सर्व पालकमंत्री तथ मंत्री यांचे खाजगी सचिव
- १०.मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव
- ११.संचालक, राज्य व्यवस्थापन कक्ष-ग्रामीण गृहनिर्माण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- १२.संचालक, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, मुंबई
- १३.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान, नवी मुंबई
- १४.सर्व विभागीय आयुक्त
- १५.सर्व जिल्हाधिकारी
- १६.सर्व कार्यकारी अध्यक्ष, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १७.सर्व उपायुक्त (विकास), विभागीय आयुक्त कार्यालय
१८. संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय
- १९.कार्यासन अधिकारी, योजना- १०, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मुंबई
- २०.सर्व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती
- २१.सर्व सरपंच, ग्रामपंचायत
- २२.निवड नस्ती

(शासन निर्णय क्रमांक प्रआयो/प्र.क्र.९३/योजना - १०, दि. १२ नोव्हेंबर, २०२१ सोबतचे सहपत्र)

परिशिष्ट “अ”

- ग्रामीण गृहनिर्माण अंतर्गतच्या सर्व योजनांसाठी तांत्रिक मार्गदर्शन, लाभार्थ्यांना बांधकाम साहित्याची उपलब्धता, मजुर उपलब्धता याबाबत मार्गदर्शन करून कामाचे रेखांकन करणे घरकुलाचा नकाशा याबाबत चर्चा करून लाभार्थ्यांला मार्गदर्शन करणे.
- स्थानिक संसाधनाचा वापर करून घरकुलाचे बांधकाम करण्यासाठी, पर्यावरण पुरक, किफायती तंत्रज्ञानाचा वापर याबाबत लाभधारकांना तांत्रिक मार्गदर्शन करणे.
- गवंडी प्रशिक्षणामध्ये सक्रीय सहभाग नोंदवून प्रशिक्षण प्रभावी व विहित कालावधीत पूर्ण करणे.
- डेमो हाऊस च्या कामामध्ये सक्रीय सहभाग घेऊन सदरचे काम दर्जेदार होणेसाठी आवश्यक ती मदत करणे.
- मगांराग्रारोहयो अंतर्गत घरकुल लाभार्थ्यांना देय असलेले १०/१५ दिवसाचे अकुशल मनुष्य दिनाचे काम व मजुर मिळण्यासाठी संनियंत्रण करणे तसेच प्रधानमंत्री आवास योजना - ग्रामीण घरकुलाची टप्पानिहाय नोंद मोजमाप पुस्तीकेत नोंदवीणे.
- स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत शौचालय बांधकामाचे संनियंत्रण करणे, सोकपीट, कंपोस्ट पीट ही कामे पूर्ण करून घेणे तसेच घरकुल भूकंपोधक, अग्निरोधक बांधण्यासाठी तांत्रिक सहाय्य करणे.
- कामाची अंदाजपत्रके तयार करणे, तांत्रिक मान्यता घेणे, तांत्रिक व प्रशासकिय मान्यता घेणेबाबत योजनेच्या संकेतस्थळावर माहिती सादर करण्याच्या अनुषंगाने कार्यवाही करणे. कामाची टप्पानिहाय विविध पातळीवरील छायाचित्रे मोबाईल ॲप वापरून काढणे (Geo Tagging) व डाटा एन्ट्री ऑपरेटरच्या मदतीने योजनेच्या संकेतस्थळावर सादर करणे.
- काम पूर्ण झाल्यानंतर कामाचे पुर्णत्वाचे दाखले सक्षम अधिकाऱ्याकडून घेऊन योजनेच्या संकेतस्थळावर सादर करणे. सामाजिक अंकेक्षणासाठी अभिलेख सादर करून सामाजिक अंकेक्षण करून घेणे.
- घरकुल बांधकामासाठी स्वतःवी जागा नसलेल्या पंतप्रधान आवास योजना - ग्रामीण, रमाई आवास योजना, शबरी आवास योजना, राजीव गांधी निवारा योजना क्र. १ व तत्सम इतर ग्रामीण घरकुल योजनेतील पात्र भुमीहीन बेघर कुटुंबांना पंडीत दिनदयाळ उपाध्याय घरकुल जागा खरेदी अर्थसहाय्य देण्यासाठी तालुका स्तरीय समितीस तांत्रिक बाबी विषयी सहकार्य करणे.
- लाभार्थ्यांना घरकुल बांधकामासाठी बँक/वित्तीय संस्था यांचेव्दारे अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देणेसाठी मदत / सहकार्य करणे.
- गृहनिर्माण कार्यक्रम राबविण्यासाठी आवश्यक प्रशिक्षण, चर्चासत्र, कार्यशाळा, मेळावे आयोजित करणे तसेच योजनेच्या प्रसिद्धी याबाबत कार्यवाही करणे.
- गृहनिर्माण योजनेबाबतचे Reporting Monitoring तांत्रिक मार्गदर्शन इ करणे.
- ग्रामीण गृहनिर्माण अंतर्गतच्या सर्व योजनांचे अहवाल तयार करणे, मागविणे एकत्रितपणे पंचायत समिती / जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा / जिल्हा परिषद यांचेकडे आवश्यकतेप्रमाणे Online व Offline पाठविणे.
- ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांचे अनुषंगाने वेळोवेळी वरिष्ठांकडून सोपविण्यात येणारी कामे करणे.